No. 1214 Zaterdag 6 April 1907. 24ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.20,

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tree luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 5 April.

DE NIEUWE BEGROOTING.

IN DEN

KOLONIALEN RAAD.

Voorloopig Verslag.

Zelden zullen onze geachte Lezers met meer genoegen een officieel stuk hebben ingezien, dan zij ongetwijfeld het hieronder volgend Voorloopig Verslag der afdeelingen van den Kolonialen Raad zullen doen. Wij hebben er geen woord van weg durven laten, omdat het ten volle verdient in zijn geheel niet slechts ingezien, maar ook aandachtig gelezen te worden. Enkel veroorloofden wij ons achter sommige cijfers, die het begrootings-artikel aanwijzen, een paar woorden te voegen als korte verduidelijking, waarover dat artikel handelt.

Dit Voorloopig Verslag bewijst, dat de Heeren Leden van den Kolonialen Raad ten volle overtuigd zijn van hunne zware verantwoordelijkheid en diep doordrongen van den hoogst ernstigen toestand, waarin onze Kolonie verkeert. Zoo thans niet met wijs beleid en kalm overleg de juiste richting wordt ingeslagen, zoude men al heel gemakkelijk de lasten der kolonie kunnen verzwaren en haar nog dieper laten zinken, in plaats van hare economische toestanden op te heffen.

Waar nu de Leden van den Kolonialen Raad zich zeer veel moeite hebben gegeven om breedvoerig hun oordeel uit te spreken over de nieuwe richting, welke onze begrootingen dreigen op te gaan, meenen wij met het volste vertrouwen deze personen, zoo volkomen der zake kundig en alleszins tot oordeelen bevoegd, alleen aan het woord te mogen laten, en het vervolg onzer beschouwing over de Begrooting veilig in de pen te kunnen houden.

ALGEMEENE BESCHOUWINGEN.

„Waar de Memorie van toelichting vooropstelt, dat ook dit jaar, gelijk verleden jaar, de leidende gedachte bij de samenstelling der begrooting is geweest, het beperken der uitgaven tot het strikt noodzakelijke, en in weerwil daarvan het eindcijfer der uitgaven wederom is gestegen, achtten de Afdeelingen het thans niet voldoende alleen op bezuiniging aan te dringen, maar meenden zij in groote trekken te moeten aangeven in welke richting die bezuiniging, naar hun oordeel, zou kunnen worden verkregen.

Hun verleden jaar uitgesproken meening, dat de huishouding der Kolonie op een te weelderigen voet is ingericht, handhavende, meenden verscheidene leden, dat er voorzieningen moeten worden getroffen om paal en perk te stellen aan het hand over hand toenemen van schrijf- en ander bureauwerk aan verschillende Gouvernementsafdeelingen; dat er naar eene practischer en meer eenvoudige organisatie der Bestuursinrichting moet worden gestreefd, die den weg zal bereiden tot een beduidende inkrimping van het ambtenaarspersoneel. Staan in sommige gevallen bestaande wettelijke of administratieve voorschriften de gewenschte vereenvoudiging in den weg, dan moeten die beletselen weggeruimd, dan dienen nieuwe regelingen getroffen te worden.

Het lag niet in de bedoeling der Afdeelingen hier schoonklinkende theoriën te verkondigen, die den toets der praktijk niet zullen kunnen doorstaan. Wat zij wenschten was, integendeel, eene bij uitstek praktische organisatie, waaraan niet de maatstaf van het theoretisch volmaakte, maar slechts die van het praktisch voldoende behoort te worden aangelegd.

Achtereenvolgens kwamen ter sprake de procedure in strafzaken, de invordering der belastingen, de Landbouw-inspectie, het Departement van Openbare Werken, de pensioenregeling.

Men wees als voorbeelden van eene tot omslag leidende wetgeving aan, de verplichte gerechtelijke instructie bij elke misdaad hoe eenvoudig ook, de bepaling dat de tekst der strafbepaling in het vonnis moet worden opgenomen, de kostenregeling in strafzaken, de tallooze waarschuwingen en aanmaningen die aan belastingschuldigen moeten worden uitgeschreven. Men oefende critiek uit op de te groote uitbreiding van het bureauwerk aan Openbare werken. De pensioensregeling, speciaal het stelsel van rentelooze voorschotten, werd ontzettend omslachtig genoemd.

Mag, waar het de uitvoering van maatregelen betreft welke de economische verheffing der Kolonie beoogen, niet te angstvallig op de uitgaven worden gelet; de Afdeelingen vonden in sommige bij deze begrooting gedane voorstellen de aanleiding om er op te wijzen dat hier gehuldigde opvatting niet tot kwistigheid mag leiden.

Daarentegen toonden vele leden zich teleurgesteld over de wijze waarop het Bestuur zich voorstelt de divi-divi-cultuur aan te moedigen. Zoo toch van een cultuur de levensvatbaarheid en de rentabiliteit vaststaat, dan is dit voorzeker met deze het geval. En dan, meenden zij, was het zaak krachtig op te treden.

Erkennende dat in het verleenen van subsidie voor ondernemingen, waarvan de voordeelen uitsluitend ten bate van den gesubsidieerde komen, iets ongezonds ligt, wenschten zij op te merken, dat het ook bij hen, vóór zij bij het Voorloopig Verslag betreffende de begrooting van het loopend jaar het desbetreffend voorstel deden, een punt van nauwgezette overweging had uitgemaakt of Staatszorg zich wel zoover kon, neen mocht uitstrekken.

Dan, de omstandigheid, dat het uitsluitend te doen was om den impuls te geven aan een cultuur, die, beantwoordt zij aan de daarvan met grond gekoesterde verwachtingen, een machtig middel zal blijken tot de economische opbeuring der Kolonie, waarbij de geheele bevolking belang heeft, gevoegd bij de overweging, dat de subsidie-verkrijgers zul len behooren tot die klasse der belastingbetalers, die het meest te lijden heeft van den onbillijken druk van het Koloniale belastingstelsel, hadden hen er toe doen besluiten over de Staatsrechterlijke bedenkingen heen te stappen en het bedoelde voorstel te doen.

Het principieel bezwaar, thans door het Bestuur tegen het subsidiëeren van plantage-eigenaars aangevoerd, hadden zij te minder verwacht, waar datzelfde stelsel bij den damaanleg wordt toegepast.

Eenige leden vestigden er de aandacht van het Bestuur op, dat de handel van de eilanden Aruba en Bonaire, maar in het bijzonder die van Aruba, ten zeerste benadeeld wordt, door de opheffing van de Consulaire vertegenwoordiging op die eilanden. Zij vertrouwden, dat het Bestuur geen pogingen onbeproefd zal laten om in den toestand verandering te brengen.

De afzonderlijke behandeling der artikelen gaf nog aanleiding tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

GEWESTELIJK BESTUUR.

Art. 1. *a.* (*Over de Districtmeesters.*) Algemeen werd erkend dat de door het Bestuur genomen proef gunstige resultaten heeft opgeleverd.

Van verschillende zijden werden echter bedenkingen van verschillenden aard geopperd tegen de samenvoeging van het 2e en 3e district. In de eerste plaats tegen het voorgestelde traktement van den Districtmeester.

Het kwam namelijk aan verscheidene leden voor, dat bij het bepalen van dat traktement alle verhouding uit het oog is verloren. Het ging toch, volgens hen, niet aan de betrekking van Districtmeester, die in alle opzichten eene ondergeschikte is, hooger te bezoldigen dan de rechterlijke betrekkingen van Kantonrechter op Curaçao, en Griffier van het Hof van Justitie.

Dan werd door andere leden opgemerkt, dat het zeer te betwijfelen valt, of één persoon op den duur wel opgewassen zal blijken tegen de uitgebreide werkzaamheden, aan het beheer van de twee genoemde districten verbonden. Men wees in dit verband op zijn werkkring als hulpambtenaar van den Burgelijken Stand, als hulpofficier van Justitie, op den omslag die de administratie van ongeveer 1200 huurgronden met zich medebrengt. Gevreesd werd, dat bij het vele schrijfwerk, dat van den aldus belasten ambtenaar wordt geëischt, de betrekking zal ontaarden in eene zuiver bureaucratische. Wat niet in het belang van de bevolking noch van den dienst te achten is.

Ook werd de meening uitgesproken, dat de regeling, ten opzichte van de reeds genoemde districten voorgesteld, niet in het belang van de bewoners dier districten is. De ligging toch van die deelen ten opzichte van de stad, met hunne ver van elkander liggende hoofdwegen naar de hoofdplaats van het eiland, het centrum van het verkeer, maakt het voor de bewoners van het eene district uiterst bezwarend om van uit het andere geadministreerd te worden. Om een vervoerbiljet voor hunne producten te verkrijgen b. v. moeten zij zich den extra-gang naar het andere district, dat geheel buiten hun weg naar de stad ligt, getroosten, of wachten tot dat de Districtmeester zich naar hun district begeeft. Dat dit laatste in den regel niet zal kunnen geschieden, behoeft, gegeven de armoedige toestand van de buitenbevolking, geen betoog.

De voorgaande beschouwingen kunnen aldus worden samen gevat, dat de Afdeelingen, eenstemmig de pogingen van het Bestuur om tot een betere regeling van het districtsbeheer te geraken toejuichende, zich bereid verklaarden daartoe mede te werken, wanneer de Bestuursplannen in zooverre werden gewijzigd, dat het 2e en 3e district door afzonderlijke Districtshoofden zouden worden bestuurd.

Eene bezoldiging f 2,400.— als aanvangstraktement, met twee tweejaarlijksche verhoogingen van f 100.— achtte men dan voor die betrekking rationeel.

De hier aangeprezen regeling zou, meende men, dit vóór hebben boven de door het Bestuur voorgestelde, dat in het derde district, aan den hoofdweg van de benedendistricten naar de stad, waar de Districtmeester zijn zetel zal moeten vestigen, afdoende controle op het vervoer van producten naar de stad zal kunnen worden uitgeoefend; waar dit, nu die controle slechts aan politieposten is overgelaten, veel te wenschen overlaat en diefstallen in de hand werkt.

Algemeen was men, met het Bestuur van oordeel, dat in het nadeel dat voor de subalterne ambtenaren in de zeer langzame promotie gelegen is, op de een of andere wijze dient te worden tegemoet gekomen. Het Bestuursvoorstel om in den toestand door een stelsel van periodieke verhooging verbetering te brengen, werd dan ook algemeen met instemming begroet.

Evenwel vonden de leden het niet goed verdedigbaar aan de hoofdcommiezen vier verhoogingen in uitzicht te stellen. Men meende dat eene bezoldiging van f 2,400.— voor eene subalterne betrekking niet zoo gering te achten is en stelde voor, aan dien rang slechts twee tweejaarlijksche verhoogingen van f 100.— te verbinden. Zelfs gingen er enkele stemmen op van leden, die hetzelfde voor den rang van eersten commies wenschten.

Art. 2 (*Detacheering naar Nederland van ondergeschikte ambtenaren.*) Men betreurde het vrij algemeen, dat de Regeering, niettegenstaande deze post op de begrooting voor het loopend jaar was verworpen, toch goedgevonden heeft, hem weder daarop te brengen.

Ook thans had men er bezwaar tegen. Men noemde het stelsel, waarvan deze post een uitvloeisel is, het stellen van premiën op het maken van misbruik van buitenlandsch verlof. Niet zonder bevreemding had den eenige leden kennis genomen van de verklaring, door Z. E. den Minister van Koloniën in de Tweede Kamer gedaan, dat het stelsel van detacheering juist voor Curaçao goede resultaten had opgeleverd. Indien de inlichtingen, waarop Z. E. die verklaring grondde soms van het Bestuur waren uitgegaan, dan zouden die leden het op prijs stellen te vernemen, welke die goede resultaten zijn geweest. Wellicht dat men dan in deze zaak tot eene andere meening kon geraken.

Art. 3. (*Overtochtsgelden.*) In verband met hetgeen omtrent dezen post bij de vorige begrooting is opgemerkt, zou men gaarne vernemen of maatregelen worden voorbereid om misbruik van buitenlandsch verlof te voorkomen.

JUSTITIE en POLITIE.

Art. 6 *a.* Bij de niet lang geleden plaatsgehad hebbende vaststelling van het traktement van den Advocaat-Generaal — aldus de Afdeelingen — werd dat gelijk gesteld met dat van de hoofdcommiezen. Was die regeling toen reeds niet goed te verdedigen, onhoudbaar wordt de toestand nu aan de hoofdcommiezen periodieke verhoogingen in uitzicht worden gesteld. Men meende, dat het toch geen betoog behoeft, dat het ambt van Advocaat-Generaal niet gelijk gesteld kan worden met de ondergeschikte betrekking van hoofdcommies.

Wenschelijk vond men het, dat de bestaande wanverhouding in de traktementsregeling thans worde opgeheven en dat aan de betrekking van Advocaat-Generaal, wederom, gelijk voorheen, eene gelijke bezoldiging als aan die van Kantonrechter en Griffier van het Hof van Justitie zal worden verbonden.

Zich bereid verklarende het daartoe strekkend crediet goed te keuren, wenschten de Afdeelingen het Bestuur in overweging te geven een nieuwe traktementsregeling in den hierboven aangegeven zin uit te lokken.

Ook het traktement van den Griffier bij het Kantongerecht op Curaçao achtten de Afdeelingen niet evenredig aan den rang, welke die betrekking in de magistratuur inneemt. Daarenboven wezen verscheidene leden er op dat de werkzaamheden van den Griffier in den loop der jaren zoodanig in omvang zijn toegenomen, dat één ambtenaar, zonder opoffering van zijn vrijen tijd onmogelijk het werk afkan. Billijk werd geacht, dat hem ook eene verhooging, en wel van f400.—, werd toegekend.

Het had in de Afdeelingen een punt van gedachtenwisseling uitgemaakt, om het voorstel te doen de twee genoemde betrekkingen in het stelsel van periodieke verhooging te begrijpen. De slotsom dier gedachtenwisseling was echter, dat dit stelsel voor rechterlijke betrekkingen, waarbij in het algemeen slechts capaciteit en niet diensttijd in aanmerking behoort te komen, minder eigenaardig werd geacht.

Art. 6 *b*. De meerderheid uit de Afdeelingen achtte het wenschelijk, dat de personeele toelage van den Commandant der maréchaussees eenigszins verhoogd en op f500.— gesteld werd. De titularis, wiens dienstijver en activiteit algemeen gewaardeerd worden, verdiende, meende men, die geldelijke belooning ten volle.

Enkele leden echter, op zuinigheid bedacht, oordeelden, dat het inkomen van den tegenwoordigen Commandant niet gering te achten is. Zij meenden, dat men het veilig kon overlaten aan den directen Chef van den Commandant, den Procureur-Generaal, om, wanneer bijzondere omstandigheden eene bijzondere belooning noodzakelijk of zelfs wenschelijk maakten, het daartoe strekkend voorstel aan het Bestuur te doen.

GELDELIJK BEHEER,

Art. 8 *b*. Ten volle beaamden de Afdeelingen de door het Bestuur beoogde wenschelijkheid om aan den tegenwoordigen Administrateur van Financiën eene personeele toelage van f1,000.— toe te kennen.

Wanneer de tegenwoordige titularis reeds 28 dienstjaren telt en binnenkort aanspraak zal hebben op het maximum pensioen van f3,500, daar achtte men het in het belang van de Koloniale Kas ten zeerste gewenscht, te trachten door het verleenen van de voorgestelde personeele toelage, dien ambtenaar zoo lang mogelijk voor den dienst te behouden. Te meer daar zijn ijver in den dienst en beleidvol optreden in de Kolonie ten zeerste worden op prijs gesteld.

Men meende evenwel te moeten opmerken, dat het eenvoudig toenemen der werkzaamheden geen voldoend motief daarstelt tot traktementsverhooging. Steeds zal, in elk voorkomend geval, overwogen dienen te worden of de werkkring, ook na de toeneming der werkzaamheden, niet evenredig is aan de bezoldiging.

Tegen de voorgestelde regeling van de bezoldiging der brievenbestellers bestond er bij de Afdeelingen geen het minste bezwaar.

Men vertrouwde, dat het Bestuur bij het eventueel vacant komen van de betrekking van Controleur, met het oog op het hoog bedrag der emolumenten in dit artikel bedoeld, eene andere regeling zal treffen voor den volgenden titularis.

Door verschillende leden werd geklaagd over de hooge emolumenten, die berekend worden voor het toezicht op de overscheping van goederen.

Met het oog op het groot belang dat Curaçao heeft bij die overscheping en bij het vreemdelingen-verkeer, achtte men het wenschelijk, dat alle bezwarende formaliteiten, die niet strikt noodzakelijk zijn, afgeschaft worden. Men vestigde de aandacht van het Bestuur op de Correspondentie uit Curaçao, voorkomende in de Mail-editie van het Vaderland van 25 Januari ll., waarin o. m. deze aangelegenheid besproken wordt.

PLAATSELIJKE KOSTEN.

ALGEMEENE BESCHOUWINGEN.

De gedachtenwisseling met betrekking tot deze Afdeeling werd beheerscht door de vraag of het wel verdedigbaar is de Landbouw-Inspectie te behouden, zelfs tijdelijk te bestendigen op den voet, waarop zij thans is ingericht.

Men kon zijne teleurstellingen niet verhelen over het feit, dat, nadat de Kolonie zich reeds verscheidene jaren de kosten voor een Landbouw-Inspecteur en voor een Landbouwkundige heeft getroost, nadat duizenden zijn uitgegeven aan proeftuinen en proefnemingen, men op Curaçao nog geen stap verder gekomen is op Landbouwgebied.

En nu men, na hetgeen hieromtrent in het Voorloopig Verslag betreffende de Begrooting voor het loopend jaar is gezegd, verwachten kon, dat eens eindelijk een goed doordacht plan aan den Raad zou worden voorgelegd; dat althans de noodzakelijkheid en het nut van de Landbouw-Inspectie op practische gronden zou worden aangetoond,— nu worden bij deze begrooting voorstellen gedaan, zoo weinig van een praktischen geest getuigend, nu wordt de noodzakelijkheid van de Landbouw-Inspectie op zoo algemeen theoretische gronden verdedigd, dat de opvermelde vraag zich als het ware van zelf naar voren drong.

Men vroeg, of de betrekking van Landbouwkundige niet even goed en met veel minder kosten zou kunnen worden waargenomen door een onderwijzer met Landbouw-akte. Waar het toch hier vooral op aan komt is, den landbouwenden stand te doordringen van het nut van grondbewerking en bemesting; proeven op kleine schaal te nemen met tegen de droogte bestand zijnde gewassen. En daartoe is de onderwijzer met Landbouw-akte voorzeker in staat.

Art. 19 *a*. (*De Gouverneur stelde voor, een geneesheer te benoemen voor het 4de en 5de district en de zorg voor het 3de op te dragen aan den geneesheer belast met de armenpraktijk in het stadsgedeelte bewesten de haven.*) Men kon zich ten volle vereenigen met de voorgestelde regeling van den geneeskundigen dienst in de buitendistricten, die ongetwijfeld eene verbetering kan worden genoemd.

Art. 21 *a*. Waar het gebleken is, dat Suriname er op gesteld schijnt den Landbouw Inspecteur onverdeeld te bezitten, en waar door den titularis zoo goed als niets in het belang der Kolonie verricht wordt, misschien en zelfs waarschijnlijk omdat er alsnog niets te doen valt, gaven de Afdeelingen het Bestuur in overweging om het daarheen te leiden, dat de Kolonie niet langer bezwaard blijft met een uitgaaf, waaruit geen het minste voordeel voortvloeit.

Art. 11 *b*. (*Traktement of verloftraktement voor den landbouwkundige.*) In verband met het hiervoren aangevoerde achtten de leden het niet wenschelijk dezen post op het uitgetrokken bedrag gehandhaafd te zien. Algemeen achtte men trouwens f4,000 te hooge bezoldiging voor een Landbouwkundige, gegeven de bestaande verhoudingen in zake de traktementsregeling der ambtenaren en de weinig drukke werkkring van die betrekking.

Bestaat er voor het oogenblik geen moeilijkheid om in den hiervoren aangegeven zin op goedkoopere wijze in die betrekking te voorzien, dan zou er misschien in de Afdeelingen wel een meerderheid te vinden zijn, die zou willen medewerken om den tegenwoordigen landbouwkundige nog een jaar in de gelegenheid te stellen, praktisch het nut en de voordeelen van een landbouwkundige aan te toonen.

In geen geval konden zij echter het voorstel steunen om den post, die voor het loopend jaar als toelage is uitgetrokken, in traktement te veranderen

Art. 26. (*Kosten van verbetering van het visscherijbedrijf.*) Gaarne zouden de Afdeelingen, waar zij medewerken tot het bestendigen van dezen post, inzage krijgen van het rapport van Dr. Boeke.

Art. 27 *a*. (*Landbouwkredieten.*) Gevraagd werd of deze post betrekking heeft op de geheele Kolonie. Op Aruba b. v., zoo werd betoogd, is er groote behoefte aan kapitaal om aloëvelden aan te leggen en om reeds beplante te bewerken. Arme lieden, die een stukje grond onder aloë hebben staan, zijn tengevolge van gebrek aan fondsen om het behoorlijk te doen bewerken, gedoemd verstoken te blijven van de voordeelen, die het zou kunnen afwerpen. Anderen zouden met f 100. b. v op hun grondje een put kunnen graven, wat, gegeven de plaatselijke gesteldheid, in een paar dagen zou kunnen geschieden, en een molen opzetten, om in den drogen tijd, met behulp van irrigatie, rank- en peulvruchten en zelfs maïs te cultiveeren, waardoor zij tegen gebrek aan levensbehoeften zouden zijn gevrijwaard.

Men vertrouwde, dat het Bestuur zijn volle aandacht aan deze aangelegenheid zal wijden en het hierbesproken crediet niet alleen voor de landbouwende bevolking van Curaçao maar ook voor die van de overige eilanden beschikbaar zal stellen.

Er waren leden, die meenden dat dit trouwens de bedoeling van dezen post is, maar die toch wenschten dat het Bestuur, un men op de andere eilanden blijkbaar onder een anderen indruk verkeert, zijne meening hieromtrent zal uitspreken.

Art. 27 *b*. Gevraagd werd of de uitgaven voor den cultuurtuin niet te veel oploopen. Is er daaraan wel werk voor een opzichter en drie arbeiders; kan het loon van den opzichter niet lager gesteld en met één of hoogstens twee arbeiders volstaan worden?

Er waren zelfs leden, die den geheelen post zouden willen zien vervallen. Bij letter *f* van dit artikel toch, meenden zij, is een bedrag uitgetrokken voor kosten van proeven. Deze post kon daarin opgaan.

Art. 27 *c*. (*Werkplaats van den landbouwkundige*) Dezen post (*f*600) achtte men algemeen te hoog. Speciaal het bedrag voor boeken en tijdschriften uitgetrokken (f 200) achtte men niet gemotiveerd.

De landbouwkundige kan immers de tijdschriften van de Landbouw-Maatschappij ter lezing krijgen en over hare bibliotheek beschikken. Men stelde voor den post op f 300.— te brengen.

Art. 27 *d*. (*Uitgaven in het belang van cultures.*) In verband met hetgeen hieromtrent in de Algemeene beschouwingen reeds is aangevoerd, wenschten verscheidene leden het door hen bij het Voorloopig Verslag betreffende de vorige begrooting gedaan voorstel te handhaven. Zij vreesden dat de wijze, waarop het Bestuur zich voorstelt de zaak aan te vatten, vele grondeigenaren die reeds niet in gunstige conditie verkeeren, zal weerhouden zich in nieuwe schulden te steken, om een cultuur te ondernemen waarvan zij eerst over een aantal jaren de vruchten zullen beginnen te plukken.

Wordt bovendien aan de subsidie-verkrijgers de verplichting opgelegd, om den in cultuur gebrachten grond behoorlijk te bedammen, dan kan het grootste gedeelte van de subsidie als in het belang der waterverschaffing gegeven, worden beschouwd.

Art. 27 *e*. Het voorstel om reeds nu, terwijl er nog geen pita-aanplant van eenige beteekenis bestaat, terwijl het zelfs nog moet blijken of de sisal tegen het droge klimaat van de benedenwindsche eilanden bestand zal zijn, een ontvezelings-machine aan te schaffen, kon bij geen der leden instemming verwerven.

Afgezien van de omstandigheid dat de machine, die in het gunstigste geval eerst over een jaar of vijf noodig zal zijn, gedurende dien tijd zeker achteruit zal gaan — bestaat er groote kans dat tegen dien tijd betere, meer geperfectioneerde machines tegen denzelfden prijs te verkrijgen zullen zijn.

Men meende te weten, dat er niet lang geleden een dergelijke machine is aangeschaft geworden. Gaarne vernam men wat daarvan geworden is.

Art. 27 *f*. Men achtte een bedrag van hoogstens f 4000.— toereikend voor het nemen van proeven. Met bevreemding hadden de leden kennis genomen van het voorstel tot een proef met de tabakscultuur. Zij hadden altijd gedacht, dat de tabak een plant is die een vochtigen bodem behoeft. Dat bleek trouwens ook uit de toelichting van het voorstel, waar gezegd wordt dat irrigatie noodig zal zijn. Maar, vroeg men, is het dan niet haast met zekerheid te voorspellen, dat de Curaçaosche tabak — gesteld de cultuur lukte — het niet zal kunnen opnemen tegen de concurrentie van plaatsen meer door de natuur begunstigd? De berekening, in de toelichting voorkomende, veroordeelde trouwens, naar men meende, reeds de proef.

Ingenomenheid werd betuigd met het voorstel om een machine tot het versnijden van Spaansche juffers aan te koopen. De cactus toch groeit hier in het wild en schijnt werkelijk een zeer goed veevoeder op te leveren.

Met voldoening had men uit de toelichting mogen ontwaren, dat het met de katoencultuur op St. Martin naar wensch gaat. Uit verschillende bronnen had men reeds vernomen, dat er daarmede bereids goede resultaten zijn behaald. Men had echter — misschien ten onrechte — den indruk gekregen, dat die cultuur niet algemeen is, maar slechts beperkt tot enkele plantages. In dat geval zou men het wenschelijk vinden, dat ook de kleine man, door een voorschot, in de gelegenheid werd gesteld zijn grond met katoen te beplanten.

In verband met de minder gunstige resultaten op Sint Eustatius met den landbouw behaald, werd opgemerkt, dat het misschien aanbeveling zou verdienen het daar met de veeteelt te beproeven. De schrijver van de Ditjes-en-Datjes in den „Amigoe di Curaçao," die met de toestanden op Sint Eustatius goed bekend schijnt, heeft althans menig pleidooi voor dit denkbeeld geleverd.

Art. 28. De pogingen door de Curaçaosche Landbouw-Maatschappij in het werk gesteld, om tot verbetering van het Curaçaosche vee-ras te geraken, werden op prijs gesteld.

Evenwel wezen eenige leden er op, dat in deze richting het streven meer gericht moet zijn op vermeerdering van de voeder-productie Aan gebrek aan voldoend voeder toch moet de achteruitgang van den Curaçaoschen veestapel worden toegeschreven. En dan leidt het tot niets telkens nieuwe fokdieren aan te voeren om een ras te verbeteren, dat toch, om de aangegeven reden, steeds achteruit zal gaan.

Misschien — en daarom bevalen zij het denkbeeld in de overweging van het Bestuur aan — zal de veeteelt beter gediend zijn door het uitloven van premiën voor het systematisch cultiveeren van voedergewassen.

Men wees op het gevaar dat er voor de vlechtindustrie in gelegen is, dat hare grondstoffen uit den vreemde moeten worden aangevoerd en vertrouwde dat op de Bovenwindsche Eilanden proeven genomen zullen worden met de plantsoort waarvan het beste stroo afkomstig is. Wellicht, dat het Bestuur door zich in verbinding te stellen met het Gouvernement van Suriname, het gesignaleerde gevaar zal kunnen afwenden.

Eenige leden achtten de hoedenindustrie alsnog niet voldoende ontwikkeld om reeds in 1908 aan het particulier initiatief te worden overgelaten.

Art. 30. (*Uitgaven ter bevorderingen van het ambachtsonderwijs.*) Men had bezwaar tegen dezen post. Algemeen was men van oordeel, dat een inrichting als hier bedoeld, niet in het leven gehouden kan worden met een subsidie van f 1,500.— 's jaars.

OPENBARE WERKEN.

ALGEMEENE BESCHOUWINGEN.

Algemeen had het bevreemding gewekt, dat, waar de druk dien de damaanleg op het Departement van Openbare Werken legt, uit den aard der zaak slechts tijdelijk kan zijn, bij deze begrooting het voorstel wordt gedaan de toelage van den eersten opzichter en die van den teekenaar in traktement te veranderen.

Men kon niet toegeven, dat aan een zoo eenvoudig Departement als dat van Openbare Werken in eene arme kolonie als Curaçao behoort te wezen, nevens een Directeur ook nog behoefte kan bestaan aan een technisch opzichter. Nog minder dat zulk een departement zonder teekenaar een onding zou zijn.

Voor het gewone werk toch, als het leiden der werkzaamheden bij het herstellen en onderhouden van bestaande gebouwen, straten, kaden, wordt — zoo betoogde men — waarlijk zoo veel technische kennis niet vereischt. En voor de werken van grooteren omvang, daarvoor is de Directeur.

Men meende in herinnering te moeten brengen dat door het voormalig Bouwdepartement, met het zeer beperkt personeel van één Chef en één opzichter, werken zijn uitgevoerd van veel grooter omvang dan de damaanleg.

Het vertrouwen wordt uitgesproken, dat het Bestuur dan ook, zoodra de werkzaamheden aan het Departement van Openbare Werken weer eenigszins tot hun normalen omvang zullen zijn teruggekeerd, de inrichting, zoowel wat personeel als bezoldiging betreft, zal schoeien op de leest van het vroegere Bouwdepartement.

Algemeen had men bezwaar tegen het voortzetten der topografische opname.

Eenige leden, die het Bestuur bij de behandeling der vorige begrooting in dit opzicht hadden gesteund, verklaarden intusschen ingezien te hebben, dat de kosten van die opname te hoog zullen oploopen. Tot dit inzicht – zoo verklaarden zij — waren zij voornamelijk gekomen door het Bestuursvoorstel om in 1908 twee leerlingen-opnemer aan te stellen. Dit nu wijst er op dat het werk niet zoo spoedig zal afloopen als zij zich aanvankelijk hadden voorgesteld.

Onder deze omstandigheden achtten zij zich niet langer gerechtigd het Bestuur in deze aangelegenheid te steunen.

Andere leden handhaafden de door hen reeds ten vorigen jare voorgestane meening, dat de topographische opname, bij het totaal ontbreken van voldoende gegevens omtrent den regenval, voor den tegenwoordigen damaanleg van geen het minste nut kan zijn. Teekenend voor de onvolledigheid of onbetrouwbaarheid van de bereids verzamelde gegevens daaromtrent noemden zij het, dat de Directeur in zijn verslag over den damaanleg, waarschijnlijk aan de hand van die gegevens, den regenval gedurende de laatste maanden van het afgeloopen jaar ongekend noemt, terwijl men zich nog levendig de buien van 1885 of 1886 kon herinneren, die, in hevigheid, die van October ll. verre overtroffen.

De slotsom van de voorgaande beschouwingen was, dat men meende het Bestuur in overweging te moeten geven de posten met betrekking tot de topographische opname, op deze begrooting voorkomende, terug te nemen.

Wenscht de Regeering, om redenen onafhankelijk van den damaanleg, het reeds aangevangen werk voort te zetten, dan achtte men het rationeel dat de uitgaven daarvoor in den vorm van een post op de Rijksbegrooting aan de goedkeuring der Staten Generaal zouden worden onderworpen.

Art. 33 *a*. In verband met het hiervoren aangevoerde, wenschte men het traktement van den eersten opzichter en dat van den teekenaar in toelagen veranderd te zien.

Ook had men algemeen bezwaar tegen de voor den tweeden opzichter voorgestelde traktementsverhooging, waarvoor men geen voldoende aanleiding kon vinden. De meerderheid der Afdeelingen scheen echter bereid mede te werken om aan dien ambtenaar eene personeele toelage toe te kennen.

Art. *b*. Algemeen achtte men de bezoldiging gedurende de betrekking van Directeur van het Departement van Openbare Werken te hoog, dan dat het enkel feit, dat de tijdelijke bekleeder er van niet voor eene vaste aanstelling in aanmerking wenscht te komen, eene billijkheidsreden zou kunnen opleveren om aan hem eene personeele toelage van f 1,500.— toe te kennen.

Ook het argument in de toelichting aangevoerd, dat de heer Fauel door onjuiste inlichtingen onder een verkeerden indruk was gemakt en tengevolge daarvan in zijne op die inlichtingen gebouwde vooruitzichten is teleurgesteld, achtte men in dit geval niet zeer klemmend, waar die inlichtingen toch zeer gemakkelijk te toetsen waren aan het vigeerende pensioensreglement.

Zouden enkele leden echter, op grond van de overweging, dat het misschien minder wenschelijk zou zijn, dat de leiding van het Departement van Openbare Werken in het stadium waarin de werken op het gebied van de waterverschaffing thans verkeeren, in andere handen overging, er toe kunnen besluiten om het voor bedoelde personeele toelage aangevraagd crediet goed te keuren, en die toelage te beschouwen als een soort van afkoop van het recht op pensioen, dan wenschten zij daaraan uitdrukkelijk de voorwaarde vastgeknoopt te zien, dat die toelage slechts zoolang zou stand houden als in de betrekking niet definitief is voorzien.

Art. 36 *a*. Verscheidene leden klaagden over den slechten toestand der straten. Vooral de hoofdstraat op Scharlo eischt dringend verbetering.

Art. 36 *d*. Verscheidene leden merkten op, dat de tegenwoordige regeling ten opzichte van de inspectie over de wegen in de buitendistricten, niet in het belang van het algemeen is. De afstanden zijn te groot dan dat van uit de stad behoorlijk toezicht kan worden uitgeoefend. In verband met het door de Afdeelingen gedane voorstel om aan de Districtmeesters, dus ook aan dien van het 4e en 5e district, periodieke verhoogingen in uitzicht te stellen, gaven zij in overweging die ambtenaren, ieder voor zijn district, te belasten met het hier besproken toezicht. Hunne betrekking toch brengt mede dat zij, veel beter dan de ambtenaren van Openbare Werken, op de hoogte zijn van den toestand der verschillende wegen en meer direct toezicht kunnen uitoefenen op de arbeiders. Dat dezen, wanneer zij, zooals nu geschiedt, zonder toezicht, of slechts onder dat van een negeropzichter arbeiden, het werk zoo lang mogelijk rekken tot schade van de Koloniale Kas, behoeft wel geen betoog.

Art. 37. Eenige leden, die reeds in de gelegenheid waren kennis te nemen van het hiervoren aangehaald verslag van den Directeur van Openbare Werken, verklaarden daaruit met voldoening te hebben ontwaard, dat voortaan bij den damaanleg de door de heeren Van Kol en Rijkens aangeprezen methode zal worden gevolgd.

Nu eerst zoo betoogden zij — nu bij den damaanleg het streven zal zijn het water door een zoo groot mogelijk aantal kleine dammen op te vangen en in den grond te doen dringen op de plaats waar het valt, kunnen met volle gerustheid de resultaten daarvan voor den landbouw tegemoet worden gezien.

De leden hier aan het woord wenschten van deze gelegenheid gebruik te maken, om hulde te brengen aan de bovengenoemde heeren voor hunne belangelooze toewijding aan de zaak der Kolonie.

ARUBA.

Art. 57. (*Verlenging van den gouvernements-steiger.*) Aan het Bestuur werd dank betuigd voor het in dit artikel vervatte voorstel.

BONAIRE.

Art. 75. (*Lichtopstand aan de boca Spelonk.*) Ingenomendheid werd betuigd met het voorstel bij dit artikel gedaan. Men wenschte steeds mede te werken, om de veiligheid van de scheepvaart in de Koloniale wateren te bevorderen."

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Condoleance.

Den Hoogedelgestrengen Heer Gouverneur en Vrouwe DE JONG VAN BEEK EN DONK betuigen wij onze oprechte deelneming bij het treurig verlies geleden door het overlijden van JKV. H. J. STERN.

Havennieuws.

Van 16—31 Maart liepen onze haven binnen:

Stoombooten	17
Goeletten	27
Bijlanders	17
Brikken	2
Totaal	73 schepen.

Dat maakt dus met de 53 schepen, gedurende de eerste helft der maand binnengeloopen weder het mooi getalletje van 116 schepen voor de maand Maart.

Gedurende de eerste drie maanden van dit jaar bedraagt het aantal binnengeloopen schepen reeds 327; verleden jaar was dit voor het zelfde tijdperk 317.

H. M. Kortenaer.

Maandagavond bood het muziekkorps van Hr. Ms. *Kortenaer* ten afscheid een concert aan de Burgerij van Curaçao.

Het Programma was keurig en werd uitstekend uitgevoerd. In het bijzonder meenen wij No. 2 en 6 te mogen noemen *Feest-Ouverture* van *Carl* en die van *Carnivez*. De Bariton-solo in *Romance* van *Bauer* klonk ook zeer mooi.

Het publiek toonde door meer dan buitengewone opkomst de beleefdheid op prijs te stellen en er dankbaar voor te wezen.

Van harte hopen wij, dat ook op de *Gelderland*, waar evenmin als oorspronkelijk op de *Kortenaer* een muziekkorps bestaat, voldoende vrijwilligers gevonden zullen worden om zulk een korps samen te stellen.

Bij vlagvertoon in naburige havens, en ook op de andere eilanden onzer eigen Kolonie, bij het binnenstoomen en uitvaren, bij het ontvangen van autoriteiten, en plechtige gelegenheden, mag een kranig muziekkorps niet ontbreken, op gevaar af anders een minder schitterend figuur te slaan.

De andere naties zorgen er wel degelijk voor overal een flinken indruk achter te laten; dat ook Nederland steeds zijn prestige hoog houde.

* *

Dinsdag scheen er den geheelen dag vrije toegang te wezen tot de *Kortenaer*, zonder ophouden stroomde het volk toe om dien oorlogsbodem te bezichtigen en afscheid te nemen van de matrozen.

Des avonds om vijf ure begon de plechtige afscheidsreceptie, door Commandant en Officieren hun vrienden en bekenden aangeboden.

Van deze beleefde uitnoodiging werd een ruim gebruik gemaakt. Talrijke Dames en Heeren begaven zich aan boord van het schip, dat voor in de haven aan de Handelskade lag vastgemeerd. Het ging er recht gezellig toe. Vooral toen de electrische lampjes gloeiden, was het er o, zoo knusjes. De officieren lieten het hun gasten aan niets ontbreken en onderhielden zich met allen zeer hartelijk. Op het bovenste dek speelde de muziek er lustig op los, zoodat de uren omvlogen, voor wij het wisten.

Den volgenden dag tegen elf ure stonden de kaden aan weerszijden van de haven zwart van menschen. De militaire kapel hief het de Ruyter-lied aan, de trossen werden aan boord gehaald, het „Wien Neerlandsch Bloed" klonk op het schip en aan den wal, en statig, onder geestdriftig gejuich der menigte stoomde de *Kortenaer* onze haven uit, terwijl de Jantjes zich op luchtkoker en verschansing, in de sloepen en in het wand hadden opgesteld en braaf medejuichten en wuifden, zoodat men zijn hart vasthield, of zij niet van hun hoogen standplaats naar beneden zouden tuimelen. Met een breeden zwaai ging het schip langs het fort om toen nog eens in volle lengte voorbij de haven te stoomen.

Vaarwel! Gelukkige, voorspoedige reis!

K. W. I. M.

Volgens een advertentie, voorkomende in de Hollandsche Bladen, zoude men kunnen veronderstellen, dat de *Prins Willem IV* en de *Prins Willem III*, die respectievelijk 8 en 22 Maart uit Amsterdam zijn vertrokken, de volgende route zouden nemen:

Paramaribo, Demerara, Trinidad, *Ciudad Bolivar*, Carupano, Cumana, Guanta, La Guayra, Puerto Cabello, Curaçao, *Bonaire*, *Aruba*, *Maracaibo*, *La Vela de Coro*, Jacmel, Aquin, Aux

Cayes, Jeremie, St. Marc en Port au Prince.

Nadat de *Prins Willem IV* heden morgen was binnengeloopen, was de Vertegenwoordiger van den K. W. I. M., de Heer DE VRIES, zoo beleefd ons in te lichten, dat deze advertentie slechts bedoelde alle plaatsen aan te geven waarvoor deze schepen lading zouden innemen.

De met cursieve letters gedrukte havens worden echter niet aangedaan. Wordt eventueel, in den dividivi-oogsttijd bijv., voldoende vracht aangeboden, dan is de Vertegenwoordiger bereid de schepen naar Bonaire en Aruba te zenden, om die lading in te nemen.

De Christiansted.

Eerst gisterochtend is de *Christiansted* teruggekomen van haar reis naar Santo Domingo met een flinke vracht hout en vier passagiers. Nu eigen vracht binnen de Kolonie zelve aan de onderneming niet voldoende steun kan verleenen, is het ten zeerste toe te juichen, dat getracht wordt elders wat verdienste te vergaren om een stoomverbinding tusschen onze eilanden in stand te houden. Als men slechts niet vergete, dat deze stoomverbinding tusschen onze eilanden hoofdzaak is en blijven moet. En deze stoomverbinding zal zeer veel verliezen van de voordeelen welke zij aan moet bieden, zoo er in het vaarplan geen regel is en orde. Onveranderd zouden wij de vertrekdagen naar de eilanden wenschen vastgesteld te zien en slechts de vrije tijd besteed voor zoektochten naar vracht. Alleen bij een geregelde vaart kunnen onze eilanden ten volle genieten van een stoomverbinding, en kunnen ook alleen in dat geval allen steun geven waartoe zij in staat zijn.

Felicitatie.

Onze geachte Collega *De Vrijmoedige* is Donderdag ll. zijn 32sten jaargang ingetreden. Van harte geluk, en veel succès zij hem toegewenscht.

Postspaarbank.

Gisteren verscheen als Bijvoegsel van *De Curaçaosche Courant* het Verslag van den toestand en de werking van de Kol. Postspaarbank over het jaar 1906. Wij ontleenen daaraan het volgende:

Op Ultimo December 1906 was er op de Postspaarbank belegd een bedrag van ƒ 93,542.10½ ten name van 1979 inleggers, waarvan 1292 in het stadsdistrict met een gezamenlijk bedrag van ƒ 69,805,53 en dus slechts 687 inleggers voor de 4 buitendistricten en 5 overige eilanden met een gezamenlijk bedrag van ƒ23,736 57½.

Ingelegd werd:

	Inleggers.	
2e district door	31	f 390.81
3e „ „	24	577.94
4e „ „	14	72 72
5e „ „	30	321.40
Op Bonaire:		
Kralendijk „	127	3,095.99
Rincon „	38	829.85
Aruba „	153	4,596.32
St. Martin „	120	5,334.78½
St. Eust. „	57	2,021.28
Saba:		
Bottom „	77	6,421.10
Windwards. „	6	74,38

De Postspaarbank wint steeds in populariteit.

In het afgeloopen jaar kwamen er 573 nieuwe inleggers bij.

Jammer blijft het, dat de buitendistricten van Curaçao er nog zoo weinig gebruik van maken. Slechts 99 personen van een bevolking, welke bijna even groot is als die der overige eilanden te samen, en dan nog slechts met een gezamenlijk bedrag van nauwelijks 1300 Gld.

Dit jaar, nu de oogst zoo is meegevallen, zal het, naar wij hopen, wel beter worden.

Dat een ieder zich beijvere den spaarzin onder de bevolking te bevorderen; want dat is een der voornaamste middelen om de economische toestanden onzer Kolonie te verbeteren.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van de heeren RIVAS, FERGUSON & Co. een nieuwe lijst voor de vertrekdagen der Red „D" booten gedurende het volgend kwartaal.

Muziek.

De Kapel van het Garnizoen gaf Woensdagavond weder een concert in de Kiosk op het Molemplein.

Onze militaire muzikanten wanboffen toch erg. Het was den geheelen dag zoo triestig, druilerig eerw, en 's middags viel er zulk een stortregen, dat wij aanvankelijk vreesden, dat heel het concert in het water zou vallen.

Gelukkig, bleef het 's avonds droog, en kwamen er toch nog wat wandelaars luisteren naar het mooie program, waarin opnieuw twee nieuwe uitvoeringen voorkwamen.

No. 4 *Une Soirée à Trainon* van Coquelet, het eerste nieuwe stuk, getuigde van een rijke, levendige fantasie bij den componist, neerslachtig treurig, en frisch opgewekt, maar niet minder van zeer veel studie bij onze muziekanten.

Het is een nieuw feestnummer voor hun reeds uitgebreid repertoire.

Mis Felicitaciones, een Curaçaosche dans, van C. BOSKALJON verdient ten volle onze welgemeende gelukwenschen.

Ingezonden Mededeelingen.

Advertentien.

ZITTING

VAN DEN

Kolonialen Raad

op Woensag, den 10n. April 1907, des avonds te 8 uur.

TE BEHANDELEN ONDERWERPEN:

Ingekomen stukken.

Willemstad, 6 April 1907.

De Gouvernements-Secretaris,
Griffier van den Raad,

J. F. HAALJEN.

Bekendmaking.

De publieke verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van den 1sten September 1905 t/m 28 Februari 1906, onder No. 8339 T t/m No. 5849 U, zal plaats hebben op DONDERDAG den 11den April en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 6n. April 1907.

De Voorzitter.

A. JESURUN.

LET OP!

Ondergeteekende neemt hier bij de vrijheid het geeërd publiek zijne diensten aan te bieden.

J. L. C. MONSANTO,

Praktizijn.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1906.	Zulia.	Philad.	March.	Carcas.	Zulia	Philad.
Vertrekt van NEW-YORK	April 6	Apr. 13	Apr. 20	Apr. 27	Mei 4	Mei 11
Komt aan te SAN JUAN		18		Mei 2		16
Vertrekt van „		19		3		17
Doet CURAÇAO aan		21		5		19
Komt aan te LA GUAIRA	13	22	27	6	11	20
Vertrekt van „	14	24	28	8	12	22
Komt aan te PTO. CABELLO		25		9		23
Vertrekt van „		26		10		24
Komt aan te CURAÇAO	15	27	29	11	13	25
Vertrekt van „	22	28	Mei 6	12	20	26
Doet LA GUAIRA aan		29		13		27
„ PONCE „						
„ SAN JUAN „		1		15		29
Komt aan te NEW-YORK	29	6	13	20	27	Juni 3

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Zulia	Merida	March	Merida	Zulia	Merida
Vertrekt van CURAÇAO	Apr. 15	Apr. 22	Apr. 29	Mei 6	Mei 13	Mei 20
Komt aan te MARACAIBO	16	23	30	7	14	21
Vertrekt van „	20	26	Mei 4	10	18	24
Komt aan te CURAÇAO	21	27	5	11	19	25

Drukker:
ALFREDO F SINTIAGO